

Aan de leden van de Tweede Kamer

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA 's-Gravenhage

Datum: 12 april 2008

Betreft: Dublin conferentie clustermunitie en feitelijke vragen over de brief van de minister van Buitenlandse Zaken, mede namens de minister van Defensie, d.d. 11 maart 2008 inzake het verloop van de Wellington-conferentie over clustermunitie (21501-02, nr. 802)

Geachte Kamerlid,

Het afgelopen jaar hebben we u veelvuldig bericht over de voortgang rondom het internationale proces om gebruik, opslag, productie en doorvoer van clustermunitie dat onaanvaardbaar burgerleed teweeg brengt, te verbieden. Zoals u wellicht weet vindt binnen dit zogeheten 'Oslo proces' binnenkort de laatste conferentie plaats. In Dublin, 19 – 30 mei 2008 vinden de slotonderhandelingen plaats, waarna naar aller verwachting op 2 december 2008 in Oslo het uiteindelijke verdrag ondertekend zal worden.

De internationale Cluster Munitie Coalitie (CMC) is blij met de concept verdragstekst die er nu ligt (zie bijlage 1). **Deze verdragstekst vormt het uitgangspunt voor de onderhandelingen in Dublin en we hopen dat de Nederlandse regering deze tekst in Dublin zal ondersteunen.** Daarnaast is er nog het compendium (zie bijlage 2) waarin voorstellen van onder andere Nederland zijn opgenomen om uitzonderingen te maken voor bepaalde categorieën van clustermunitie. Dit compendium heeft echter niet dezelfde status als de concept-verdragstekst. Wijzigingen in deze laatste tekst moeten procedureel met tweederde meerderheid worden aangenomen. Gezien het grote aantal landen dat voor een alomvattend verdrag pleit, is de CMC aldus positief over de mogelijkheden dat er in Dublin een alomvattende verdragstekst bereikt zal worden.

Nederlandse positie:

Ondanks ons optimisme, hebben we ook enige zorgen.¹ Nederland behoort tot de groep landen die pleit voor uitzonderingen, maar de Nederlandse regering heeft nog niet aangegeven welke betrouwbaarheid en precisie criteria zij hierbij hanteert. Het is van groot belang dat de deze criteria – die al meer dan een jaar geleden zijn toegezegd – zo snel mogelijk openbaar worden. **De Tweede Kamer moet nog voor Dublin in staat zijn om de criteria te bespreken en te toetsen aan de onderhandelingspositie van Nederland in Dublin.**

Nederland bezit op het moment twee typen clustermunitie: de CBU 87 en de M261. De CBU 87 heeft – volgens Ministers Verhagen en Van Middelkoop – een faalratio

---

¹ Voor meer informatie over de Nederlandse positie en het standpunt van IKV Pax Christi zie onder meer het rapport 'The devil is in the detail, de Nederlandse positie omtrent clustermunitie'. Te vinden op www.stopclustermunitie.nl.

van 10-15%. De betrouwbaarheid van de M261 is volgens beide Ministers (antwoord op vragen van Eisink en Van Velzen, 8 maart 2008) niet adequaat vast te stellen. Op basis van cijfers van het Amerikaanse Ministerie van Defensie wordt de faalratio op 4% geschat. Maar, zo zal ons inziens ook Minister Van Middelkoop bevestigen, dit percentage zal onder operationele omstandigheden minimaal twee keer zo hoog zijn. De testcijfers liggen immers altijd behoorlijk lager dan de cijfers onder operationele omstandigheden. Er is ons inziens geen enkele verdragstekst mogelijk die de CBU 87 niet zal verbieden en een uitzondering voor het gebruik van typen als de M261 achten wij uitermate klein. Een verdrag waarin een dergelijk type gedoogd wordt, zal voor de CMC geen verdrag zijn waarin het humanitaire imperatief voorop staat.²

De Nederlandse regering stelt verder in haar brief van 8 maart 2008 dat 'Voorbeelden van technologische ontwikkelingen die het risico van onontplofte submunitie kunnen beperken zijn onder meer een verhoogde betrouwbaarheid van het ontstekingsmechanisme en de toevoeging van een zelfvernietigings- of zelfneutraliseringsmechanisme. Deze technologische ontwikkelingen worden beschouwd als mogelijkheden die het risico op humanitair leed als gevolg van onontplofte submunitie kunnen verkleinen'. Nederland is hiermee een van de weinige landen die zelfvernietigingsmechanismen als afdoende beschouwt om het humanitaire leed te beperken.³

We zijn kortom behoorlijk kritisch over de Nederlandse positie inzake cluster munitie. Tevens hebben we enkele feitelijke vragen over de brief van de minister van Buitenlandse Zaken, mede namens de minister van Defensie, d.d. 11 maart 2008 inzake de verloop van de Wellington-conferentie over cluster munitie (21501-02, nr. 802). Deze voegen we aan deze brief toe (**indienen voor 17 april 2008**).

Wij pleiten kortom voor duidelijkheid. Nederland staat binnen het Oslo proces bekend als een van de weinige landen die pleiten voor een zwak verdrag. Over vijf weken vinden de slotonderhandelingen plaats. Wij achten het van groot belang dat er snel een parlementair debat komt over de Nederlandse inzet in Dublin. Het is de laatste kans om te komen tot een internationaal bindend verdrag dat cluster munitie dat onaanvaardbaar leed verbiedt.

Mocht u vragen hebben over het Oslo proces, de standpunten van de CMC en/of de Nederlandse positie dan kunt u uiteraard altijd contact opnemen.

Met vriendelijke groet,

Miriam Struyk
IKV Pax Christi
06 48981493

Namens de Nederlandse cluster munitie coalitie bestaande uit IKV Pax Christi, Stichting Vluchteling, Unicef en Oxfam Novib.

---

² Bovendien is behoud van de CBU 87 en de M261 in strijd met eigen principes. In de kamerbrief van 12 februari 2008 geven de Ministers aan dat de CBU 87 en de M261 onder operationele omstandigheden een faalratio van meer dan 4% hebben. In dezelfde brief staat dat bij aanschaf van de CBU-87 door de Koninklijke Luchtmacht een betrouwbaarheid van 94% als eis werd gesteld.

³ Voor meer informatie over bijvoorbeeld het gebruik van de M85 (gebruikt onder meer in Libanon, zomer 2006) waarbij duidelijk werd dat cluster munitie voorzien van zelfvernietigingsmechanismen in de praktijk schrikbarend veel blindgangers achterlaten zie het rapport van Norwegian People's Aid 'The reliability of the M85 bomblet tests vs reality – Lessons learned from Norway and Lebanon' waarbij ze gebruik maken van testen ondernomen door de Norwegian Defence Staff'.

Feitelijke vragen over de brief van de minister van Buitenlandse Zaken, mede namens de minister van Defensie, d.d. 11 maart 2008 inzake de verloop van de Wellington-conferentie over clustermunities (21501-02, nr. 802)

Pagina 3:

Tegelijkertijd leken zij in de loop van de week bereid de voorgestelde uitzonderingscriteria als alternatieve tekstvoorstellen in het compendium op te nemen. Ook gaven het ICRC, Noorwegen, Ierland en een vertegenwoordiger van de CMC aan dat eventuele uitzonderingen gemaakt kunnen worden voor clustermunities met:

- 1) Een maximaal aantal submunities;
- 2) Een hoe mate van betrouwbaarheid (waarbij door veel delegaties een betrouwbaarheid van 99% werd genoemd);
- 3) Een bepaald precisie criterium;
- 4) Goed functionerende zelfvernietigings- of zelfneutraliseringsmechanismen en;
- 5) Sensor-fused weapons (detectie van doelen met sensoren)

Vraag: de CMC heeft aangegeven bovenstaande niet gezegd te hebben. Waarop is dit gebaseerd? Ook de ICRC, Ierland en Noorwegen hebben aangegeven niet te geloven in bijvoorbeeld een hoge mate van betrouwbaarheid (omdat dit in de praktijk niet behaald wordt en omdat het niet gaat om percentage maar om het daadwerkelijke aantal blindgangers), noch geloven zij dat goed functionerende zelfvernietigings- of zelfneutraliseringsmechanismen een afdoende antwoord bieden op het humanitaire leed dat clustermunities te weeg brengt. Waar kunnen dergelijke statements teruggevonden worden?

Pagina 4:

De Nederlandse inzet voor de diplomatieke conferentie te Dublin zal ruim voor aanvang van deze onderhandelingen met de Kamer worden gedeeld.

Vraag: Bent U bereid deze inzet uiterlijk een maand voordat de slotconferentie in Dublin begint met de kamer te delen?